

**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ
MINISTERIJOS VIRŠININKO**

**Į S A K Y M A S
DĖL ŽEMĖS MOKESČIO ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2006 m. birželio 9 d. Nr. VA-55
Vilnius

Vadovaudamasis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 (Žin., 1997, Nr. [87-2212](#); 2004, Nr. 82-2966), 18.11 punktu, ir siekdamas užtikrinti sklandų Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo (Žin., 1992, Nr. [21-612](#)) 11 straipsnio bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ (Žin., 1993, Nr. [35-804](#)) 1.4 punkto nuostatų įgyvendinimą:

1. T v i r t i n u pridedamas:
 - 1.1. Žemės mokesčio administravimo taisyklės (toliau – taisyklės);
 - 1.2. Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos formą KIT703 (toliau – KIT703 forma).
2. Į s a k a u:
 - 2.1. Apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų (toliau – AVMI) viršininkams užtikrinti, kad būtų laikomasi šiuo įsakymu patvirtintų taisyklių;
 - 2.2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) Informacinių technologijų departamentui užtikrinti, kad iki 2007 m. liepos 1 d. būtų parengta ir įdiegta programinė įranga, skirta šiuo įsakymu patvirtintose taisyklėse nustatytų mokesčio mokėtojų identifikavimo, mokesčio apskaičiavimo ir deklaracijų suformavimo bei įteikimo mokesčio mokėtojams įgyvendinimui;
 - 2.3. VMI prie FM Informacinių technologijų departamento Duomenų valdymo skyriui įtraukti deklaracijos formą KIT703 į Formų registrą.
3. N u s t a t a u, kad:
 - 3.1. šio įsakymo vykdymą kontroliuoja VMI prie FM viršininko pavaduotoja Birutė Černiuvienė ir AVMI viršininkai;
 - 3.2. šis įsakymas įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.

VIRŠININKAS

MODESTAS KASELIAUSKAS

ŽEMĖS MOKESČIO ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios Žemės mokesčio administravimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato žemės mokesčio mokėtojų nustatymą, žemės mokesčio lengvatų taikymą ir žemės mokesčio lengvatoms taikyti reikalingų duomenų surinkimą, Nekilnojamojo turto registro (toliau – NTR) duomenų gavimą ir atnaujinimą, žemės mokesčio apskaičiavimą ir žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos (toliau – deklaracija) užpildymą bei tikslinimą, deklaracijos įteikimą mokesčių mokėtojams, žemės mokesčio nepriemokos išieškojimą ir šio mokesčio permokos grąžinimą.

2. Šios taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymu (Žin., 1992, Nr. [21-612](#); toliau – ŽMI), Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. I-2676 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. [21-613](#)) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimu Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ (Žin., 1993, Nr. [35-804](#)).

3. Šių taisyklių turi būti laikomasi apskaičiuojant žemės mokestį nuo 2007 m. sausio 1 dienos.

II. ŽEMĖS MOKESČIO MOKĖTOJŲ NUSTATYMAS

4. Žemės mokesčio mokėtojai yra visi privačios žemės savininkai, tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys, kurie turi žemės sklypų privačios nuosavybės teisėmis.

5. Nuosavybės teisės į žemės sklypą atsiradimas:

5.1. pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) nuostatas nuosavybės teisė į nekilnojamąjį daiktą (žemės sklypą) pirkėjui pereina nuo daikto perdavimo momento, kuris turi būti įformintas pardavėjo ir pirkėjo pasirašytu priėmimo-perdavimo aktu arba kitokiu perleidimo sutartyje nurodytu dokumentu (Civilinio kodekso 6.398 str. 1 dalis);

5.2. taisyklių 5.1 punkto nuostatos taikomos ir mainų būdu įsigijus žemės sklypą, kadangi mainų sutarčiai pagal Civilinio kodekso 6.432 str. 2 dalį taikomos pirkimo-pardavimo sutartis reglamentuojančios normos;

5.3. nekilnojamąjį daiktą (žemės sklypą) įsigijus dovanojimo būdu nuosavybės teisė į jį pereina nuo daikto perdavimo momento. Pagal Civilinio kodekso nuostatas nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) dovanojimo sutartis turi būti notarinės formos (Civilinio kodekso 6.469 str. 2 dalis), todėl žemės sklypą įsigijus dovanojimo būdu perdavimo momentu laikomas notarinės dovanojimo sutarties sudarymas;

5.4. nuosavybės teisės į žemę atkūrimo (žemės grąžinimo natūra arba perdavimo nuosavybėn neatlygintinai) momentas yra apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo diena (Vyriausybės 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1274 patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 116 punktas);

5.5. Žemės paveldėjimo atveju savininkais laikomi palikimą priėmę įpėdiniai nuo palikimo atsiradimo dienos, t. y. nuo palikėjo mirties momento, todėl nuosavybės teisės į palikimą atsiradimo diena laikoma palikėjo mirties diena.

Kai palikėjas mirė kalendorinių metų pirmą pusmetį, tai palikimą priėmęs įpėdinis žemės mokesčio mokėtoju tampa tais pačiais kalendoriniais metais, o kai palikėjas mirė kalendorinių metų antrą pusmetį, tai žemės mokesčio mokėtoju palikimą priėmęs įpėdinis tampa kitais kalendoriniais

metais.

6. Duomenys apie šių taisyklių 5.1–5.4 punktuose nurodytus nuosavybės teisių perleidimo-įsigijimo momentus (perleidimo ar įsigijimo datas, žemės sklypo perleidėjus ir įgijėjus) gaunami iš Registrų centro pateiktų NTR duomenų.

Duomenys apie palikimo priėmimo faktus (notaro, kuriam buvo pateiktas pareiškimas apie palikimo priėmimą, vardas, pavardė bei notarų biuro adresas arba teismo, į kurį kreiptasi dėl palikėjo turto apyrašo sudarymo, pavadinimas bei adresas, palikimo priėmimo data, palikėjo vardas, pavardė) registruojami Centrinės hipotekos įstaigoje esančiame Testamentų registre. Skaičiuojant žemės mokesť, duomenys apie palikimą priėmusius įpėdinius gaunami iš notarų (sklypo buvimo vietos AVMI turi kreiptis į atitinkamą notarą ir gautus duomenis perduoti palikimą priėmusių įpėdinių gyvenamosios vietos AVMI). Duomenys apie palikėjo mirties dieną nustatomi naudojantis Gyventojų registro (toliau – GR) duomenimis.

7. Kai asmuo, įsigydamas žemės sklypą, pasirašo žemės sklypo priėmimo-perdavimo aktą ar kitokį perleidimo sutartyje nurodytą dokumentą arba dovanojimo sutartį kalendorinių metų pirmą pusmetį, tai žemės mokesčio mokėtoju jis tampa tais pačiais kalendoriniais metais, o kai įsigyto žemės sklypo priėmimo-perdavimo aktą, kitokį perleidimo sutartyje nurodytą dokumentą arba dovanojimo sutartį asmuo pasirašo kalendorinių metų antrą pusmetį, tai žemės mokesčio mokėtoju jis tampa kitais kalendoriniais metais.

8. Jei privačios žemės savininkas kalendorinių metų pirmą pusmetį perleido (padovanojo, išmainė, pardavė) savo žemės sklypą ir pasirašė priėmimo-perdavimo aktą arba kitokį perleidimo sutartyje nurodytą dokumentą, arba dovanojimo sutartį, tai jis tais kalendoriniais metais jau nebelaikomas perleisto sklypo žemės mokesčio mokėtoju. Jei žemės savininkas perleido savo žemės sklypą kalendorinių metų antrą pusmetį, tai jis tais kalendoriniais metais dar yra perleisto sklypo žemės mokesčio mokėtojas.

9. Kai buvęs privataus žemės sklypo savininkas išregistruoja perleisto sklypo nuosavybės teises iš NTR, o to sklypo priėmimo-perdavimo aktas yra pasirašytas:

9.1. pirmą kalendorinių metų pusmetį, – tai išregistravęs nuosavybės teises buvęs sklypo savininkas nelaikomas žemės mokesčio mokėtoju tais kalendoriniais metais. Šiuo atveju žemės mokesčio mokėtoju laikomas naujasis sklypo savininkas;

9.2. antrą kalendorinių metų pusmetį, – tai išregistravęs nuosavybės teises buvęs sklypo savininkas tebelaikomas žemės mokesčio mokėtoju tais kalendoriniais metais.

10. Privačios žemės savininkai yra tie asmenys, kurie valdo, naudoja, disponuoja nuosava žeme.

11. Privačios žemės savininkai gali būti:

11.1. Lietuvos Respublikos piliečiai,

11.2. juridiniai asmenys, įregistruoti Lietuvos Respublikoje,

11.3. užsienio šalių subjektai, privačios nuosavybės teise įsigiję ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinį įstatymą (Žin., 1996, Nr. [64-1503](#); 2003, Nr. 34-1418) užsienio šalių subjektai, kuriems Lietuvoje gali būti leidžiama nuosavybės teise įsigyti žemę, yra:

11.3.1. užsieniečiai – užsienio valstybių piliečiai ir užsienio valstybių nuolatiniai gyventojai, taip pat Lietuvos Respublikos nuolatiniai gyventojai, neturintys Lietuvos Respublikos pilietybės,

11.3.2. užsienio juridiniai asmenys – užsienio valstybėje įsteigtos įmonės, įstaigos ar organizacijos, kurios gali savo vardu įsigyti ir turėti teisių bei pareigų, būti ieškovais ar atsakovais teismuose,

11.3.3. kitos užsienio organizacijos – užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisingumą pagal tų valstybių įstatymus,

11.4. užsienio valstybių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos.

12. Žemės savininkams – žemės mokesčio mokėtojams, kurie nuosavybės teise į įgytą žemės sklypą įregistravo NTR, žemės mokesčiai skaičiuojamas pagal iki kiekvienų kalendorinių metų birželio 30 dienos įvykusius nuosavybės teisių perleidimus – įsigijimus (pasirašytus žemės sklypo priėmimo-perdavimo aktus ar kitokius nuosavybės perleidimo sutartyse nurodytus

dokumentus, įskaitant ir sudarytas notarine forma žemės sklypo dovanojimo sutartis), kuriuos Registrų centras pagal sudarytą duomenų teikimo sutartį (toliau – sutartį) iki kiekvienų kalendorinių metų liepos 10 dienos teikia Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM). Šiuos NTR duomenis Registrų centras kiekvieną mėnesį atnaujina ir teikia VMI prie FM.

13. Žemės savininkams – žemės mokesčio mokėtojams, kurie nuosavybės teisių į įsigytus žemės sklypus teisiškai neįregistruoja NTR, žemės mokestis skaičiuojamas pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis apie iki kalendorinių metų birželio 30 dienos patvirtintus nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą (žemę) perleidimo sandorius, kuriuos Registrų centras pateikia VMI prie FM:

13.1. jei notaras žemės sklypo pirkimo-pardavimo ar mainų atveju yra pažymėję, jog pasirašytas žemės priėmimo-perdavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas, tai žemės mokesčio mokėtojas yra naujasis žemės savininkas;

13.2. jei notaras žemės sklypo pirkimo-pardavimo ar mainų atveju nepažymėjo apie įsigytos žemės priėmimo-perdavimo akto arba kito perleidimo sutartyje nurodyto dokumento sudarymą, tai žemės mokestis skaičiuojamas žemės savininkui, kurio vardu NTR tebėra įregistruota nuosavybės teisė į žemės sklypą.

14. Žemės mokesčiui apskaičiuoti naudojami NTR duomenys: žemės savininkų vardai, pavardės ar pavadinimai, jų identifikaciniai numeriai (asmens kodai ar kodai), sklypų buvimo vietos savivaldybės kodai, teisiškai įregistruotų žemės sklypų identifikaciniai numeriai, jų įsigijimo bei perleidimo datos (t. y. priėmimo-perdavimo akto, dovanojimo sutarties pasirašymo datos ar apskrities viršininko sprendimo priėmimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo datos), žemės sklypų adresai, sklypų (sklypo dalies) bendrieji plotai, sklypų (sklypo dalies) bendrieji apmokestinamieji plotai, tų sklypų (sklypo dalies) indeksuota vertė, aukciono kainos ir neapmokestinamieji plotai (jei NTR yra nurodyti tokie duomenys), taip pat sklypų paskirtis, jų įsigijimo būdai).

15. Apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų teritoriniai skyriai (toliau – AVMI) pateiktus birželio 30 d. būklės duomenis pradeda tvarkyti po liepos 10 dienos. Taip pat turi būti atsižvelgiama į iki kalendorinių metų rugsėjo 20 dienos pateiktus NTR duomenų pasikeitimus apie pateiktuosius birželio 30 d. būklės duomenis, pagal kuriuos turi būti patikslinami deklaracijų duomenys.

16. Mokesčių mokėtojų duomenis (vardus, pavardes, pavadinimus, gyvenamųjų vietų (buveinių) adresus, asmens kodus) turi matyti, tvarkyti bei formuoti deklaracijas pagal šių taisyklių 19 punktą žemės mokestį administruojanti AVMI.

17. Mokesčių mokėtojo gyvenamoji (buveinės) vieta yra pagal šių taisyklių 18 punktą nustatyta jo paskutinė gyvenamoji (buveinės) vieta, kurioje jis gyvena (buvo įregistruota buveinė) einamųjų kalendorinių metų (toliau – kalendoriniai metai), už kuriuos turi būti suformuota deklaracija, diena. Deklaracijos siunčiamos mokesčių mokėtojams paskutinės gyvenamosios (buveinės) vietos adresu, kuris yra nustatytas deklaracijos suformavimo momentu (t. y. kalendorinių metų rugsėjo 20 d.).

18. Mokesčių mokėtojų paskutinė gyvenamoji (buveinės) vieta nustatoma taip:

18.1. fizinio asmens paskutinės gyvenamosios vietos adreso duomenys pirmiausia nustatomi pagal jų gyvenamosios (buveinės) vietos adresą, nurodytą Mokesčių mokėtojų registre (toliau – MMR) ir sutikrinami su GR nurodytais duomenimis ir jei fizinio asmens MMR ir GR nurodyti gyvenamosios vietos duomenys yra skirtingi, tai teisingais laikomi tie duomenys, kurie atitinkamame registre yra įrašyti vėliausiai (tais atvejais, kai yra visiškai atnaujinti);

18.2. juridinio asmens paskutinis registruotas buveinės adresas nustatomas pagal MMR duomenis. Juridinio asmens duomenys turi būti sutikrinami su Juridinių asmenų registre (toliau – JAR) nurodytais duomenimis ir jei MMR ir JAR nurodyti duomenys yra skirtingi, tai teisingais laikomi tie duomenys, kurie atitinkamame registre yra įrašyti vėliausiai (tais atvejais, kai yra visiškai atnaujinti).

19. AVMI žemės mokesčių mokėtojus administruoja (apskaičiuoja žemės mokestį, formuoja ir siunčia deklaraciją bei vykdo kitas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (Žin., 2004, Nr. [63-2243](#); toliau – MAĮ)) nustatytas mokesčių administravimo procedūras (įskaitant

mokestinės prievolės likučių perkėlimą):

19.1. pagal kalendorinių metų liepos 10 dieną žinomus mokesčių mokėtojų gyvenamųjų (buveinių) vietų adresus (fizinio asmens – gyvenamosios vietos adresą, juridinio asmens – registruotos buveinės adresą), kurie kalendoriniais metais nepasikeitė, žemės mokestį administruoja jų gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI. Kai mokesčių mokėtojai turi žemės sklypą (sklypus) bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, tai administravimui imamas paskutinės gyvenamosios vietos adresas to mokesčių mokėtojo, kuris NTR įrašytas pirmuoju.

19.2. pagal po kalendorinių metų liepos 10 d. žinomus mokesčių mokėtojų pasikeitusius gyvenamųjų (buveinių) vietų (kai keičiasi gyvenamosios vietos (buveinės) savivaldybės) adresus žemės mokestį administruoja kalendorinių metų liepos 10 dieną jo buvusios gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI, kuri tokio mokesčių mokėtojo žemės mokesčio administravimą (deklaracijų formavimą, tikslinimą bei jų siuntimą nustatytu paskutinės gyvenamosios (buveinės) vietos adresu) atlieka iki kitų kalendorinių metų liepos 10 dienos. Po kitų kalendorinių metų liepos 10 dienos šių mokesčių mokėtojų žemės mokesčio administravimą perima naujos (esančios kitų kalendorinių metų liepos 10 dieną) gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI.

Pavyzdys

Mokesčių mokėtojas 2007 m. rugpjūčio 10 dieną pakeičia gyvenamąją vietą iš Alytaus, kuriame turi žemės sklypą, persikelia gyventi į Vilnių, kuriame ir gyvena. Šio mokesčių mokėtojo 2007 m. liepos 10 d. gyvenamosios vietos AVMI yra Alytaus AVMI, todėl ji turi administruoti (formuoti deklaraciją, esant būtinybei ją tikslinti ir siųsti naujuoju Vilniaus adresu) to mokesčių mokėtojo turimo sklypo žemės mokestį iki 2008 m. liepos 10 dienos. Po 2008 m. liepos 10 d. šio mokesčių mokėtojo administravimas perduodamas Vilniaus AVMI.

19.3. pagal žemės sklypų buvimo vietos adresus, kai Registrų centro pateiktų NTR žemės sklypų duomenų negalima priskirti jokiam mokesčių mokėtojui (toliau – nenustatyti mokėtojai). Nenustatytų mokesčių mokėtojų ieško tų sklypų buvimo vietos AVMI. Jei toks mokesčių mokėtojas žemės sklypus turi keliuose Lietuvos Respublikos administraciniuose padaliniuose, tai jo žemės sklypų duomenis turi matyti visos AVMI, kurių teritorijose yra tokio mokesčių mokėtojo žemės sklypai, o jo paiešką turi atlikti ta AVMI, kurios aptarnaujamoje teritorijoje to mokėtojo sklypo vertė yra didžiausia. Nustatant nenustatytus mokėtojus naudojami sklypo adreso, sklypo ploto, to sklypo indeksuotos vertės ir kiti žinomi sklypo savininko duomenys (pvz., vardas, pavardė (pavadinimas) ar mokėtojo identifikacinis kodas). Nenustatyti mokesčių mokėtojai ieškomi, kai:

19.3.1. pateiktuose NTR duomenyse nenurodyti žemės savininkų asmens kodai (identifikaciniai kodai) ar nurodyti asmens kodai (identifikaciniai kodai) ar vardai, pavardės (pavadinimai) neatitinka MMR (ar GR, ar JAR) nurodytų asmens kodų (identifikacinių kodų), vardų, pavardžių (pavadinimų).

19.3.2. žemės mokesčio mokėtojas (fizinis asmuo) nėra deklaravęs gyvenamosios vietos ir neturi gyvenamosios vietos registracijos ar kai kalendoriniais metais pakeitė gyvenamąją vietą, o paskutinė gyvenamoji vieta iki kalendorinių metų liepos 10 dienos nei MMR, nei GR nebuvo įregistruota ar kitaip nustatyta, taip pat paveldėjimo atveju, kai nežinomi palikimą priėmę įpėdiniai;

19.3.3. kai mokesčių mokėtojas gyvenamosios (buveinės) vietos Lietuvos Respublikoje neturi ir neturėjo ar kai jo gyvenamosios (buveinės) vietos adresas nei MMR, nei GR (JAR), nei jokiuose kituose registruose nebuvo nurodytas (pvz., užsienio juridiniai ir fiziniai asmenys).

20. Kai sklypo buvimo vietos AVMI nustato šių taisyklių 19.3 punkte nurodytą nenustatytą mokėtoją ir kai jo nustatyta gyvenamoji vieta (buveinės registracijos adresas) yra:

20.1. Lietuvoje – tai jo duomenis turi perduoti nustatytos gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI, o pastaroji turi administruoti šio mokesčio mokėtojo turimų sklypų (sklypo) žemės mokestį bei jo asmens duomenis registruoti MMR, pagal tų mokėtojų pateiktus prašymus;

20.2. ne Lietuvoje (pvz., užsienio juridiniai ir fiziniai asmenys) – tai ta pati sklypo buvimo vietos AVMI toliau turi administruoti šio mokesčio mokėtojo turimų sklypų (sklypo) žemės

mokestį bei jo duomenis registruoti MMR, pagal tų mokėtojų pateiktus prašymus.

III. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATŲ TAIKYMAS

21. ŽMĮ 4 straipsnyje nustatyta, kad žemės mokesčiu neapmokestinami:

21.1. bendro naudojimo keliai,

21.2. miško žemė,

21.3. žemės sklypai, nuosavybės teise priklausantys užsienio valstybių diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms pariteto pagrindu (t. y. neapmokestinami tų užsienio valstybių diplomatinė ir konsulinė įstaigų žemės sklypai, kuriose mūsų valstybės atitinkamiems žemės sklypams numatyta tokia pati mokesčio lengvata).

22. Savivaldybių tarybos, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. I-2676 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. [21-613](#)) 6 punkto nuostatomis, kiekvienais metais savo sprendimais nustato neapmokestinamuosius sklypų dydžius miesto ir kaimo vietovėse privačios žemės savininkams (fiziniams asmenims), nurodytiems ŽMĮ 6 straipsnyje.

23. Pagal ŽMĮ 6 straipsnio nuostatas nuo žemės mokesčio atleidžiami tokie žemės savininkai:

23.1. asmenys, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis,

23.2. asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių,

23.3. nepilnamečiai vaikai.

24. Asmens darbingumo lygį, jo priežastį, atsiradimo laiką, terminą ir asmens netekto darbingumo procentus nustato Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (šie asmenys nustatomi pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) pateiktus duomenis).

25. ŽMĮ 6 straipsnyje nustatyta lengvata taikoma asmenims, sukakusiems senatvės pensijos amžių, nustatytą Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#); 2005, Nr. [71-2555](#)) 57 straipsnyje (šie asmenys nustatomi pagal GR nurodytą gimimo datą).

26. Šių taisyklių 23.1–23.3 punktuose išvardytiems žemės savininkams lengvata taikoma tik tada, kai apmokestinamojo laikotarpio pradžioje (t. y. kalendorinių metų sausio 1 d.) jų šeimose nėra darbingų asmenų ir jiems priklausančio žemės sklypo plotas nėra didesnis kaip savivaldybių tarybų nustatytas neapmokestinamasis sklypo dydis.

27. Taikant ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytą lengvatą, prie darbingų asmenų nepriskiriami:

27.1. nepilnamečiai vaikai, iki jiems sukaks 18 metų (nustatomi pagal GR nurodytas gimimo datas), taip pat dieninių skyrių mokymo įstaigų moksleiviai ir studentai;

27.2. asmenys (tarp jų ir dirbantys), kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis;

27.3. asmenys (tarp jų ir dirbantys), sukakę senatvės pensijos amžių, nustatytą Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 57 straipsnyje (prie šių asmenų priskiriami ir senatvės pensininkai, įstatymų nustatyta tvarka neturintys teisės gauti senatvės pensijos). Šie asmenys nustatomi pagal GR nurodytas gimimo datas.

28. Nepilnamečio vaiko šeimoje esantys darbingi asmenys nustatomi pagal GR ir VSDFV duomenis (tikrinant tėvų gimimo datą ir ar tėvams yra nustatytas netekto darbingumo lygis, ar ne).

29. Asmenys, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis, nustatomi pagal VSDFV pateiktus duomenis.

30. Kai ŽMĮ 6 straipsnyje išvardytų mokesčių mokėtojų šeimose yra 18 metų sukakusių vaikų, dieninių skyrių mokymo įstaigų moksleivių ar studentų, kurie nepriskiriami darbingiems asmenims, tai tokie mokesčių mokėtojai, pageidaujantys naudotis šiame straipsnyje nurodyta lengvata, apie tokius vaikus turi patys pranešti savo gyvenamosios vietos AVMI ir pateikti tai įrodančius dokumentus.

31. Atskira šeima, kuriai taikoma ŽMĮ 6 straipsnyje nustatyta žemės mokesčio lengvata, laikomi sutuoktiniai, likęs vienas iš sutuoktinių arba viengungis asmuo ir kartu su jais gyvenantys jų

vaikai (įvaikiai, posūniai, podukros), iki jiems sukaks 18 metų (duomenys imami iš GR).

32. Kai žemės savininkas, turintis teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytą lengvatą, turi žemės sklypą, didesnį nei savivaldybės tarybos nustatytas neapmokestinamasis žemės sklypo dydis, tai nuo viršijančiosios dalies apskaičiuojamas žemės mokestis.

33. Kai žemės savininkui, turinčiam teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytą lengvatą, nuosavybės teise priklauso keli žemės sklypai (tiek skirtingose to paties miesto (rajono) vietovėse, tiek ir toje pačioje vietovėje ar skirtinguose Lietuvos Respublikos administraciniuose padaliniuose), tai žemės mokesčio lengvata turi būti taikoma apmokestinant tik vieną žemės sklypą, kuriam apskaičiuotas lengvatos dydis yra didžiausias (t. y. kurio savivaldybės tarybos nustatyto neapmokestinamojo sklypo dydžio apskaičiuota vertė yra didžiausia).

Pavyzdys

Žemės savininkas pensininkas turi 2 sklypus: Klaipėdos mieste 0,3 ha žemės sklypą, vertė 25 000 Lt, savivaldybės tarybos nustatytas neapmokestinamasis sklypo dydis – 0,25 ha, ir Klaipėdos rajone – 10 ha žemės sklypą, vertė 15000 Lt, savivaldybės tarybos nustatytas neapmokestinamasis sklypo dydis – 3 ha. Apskaičiavus nustatyto neapmokestinamojo sklypo dydžio vertes, gaunasi, kad Klaipėdos m. savivaldybės tarybos nustatyto 0,25 ha neapmokestinamojo sklypo dydžio vertė – 20800 Lt ir yra didesnė už Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos nustatyto 3 ha neapmokestinamojo sklypo dydžio vertę – 4500 Lt. Žemės mokestis apskaičiuojamas taikant lengvatą pagal nustatytą didžiausią neapmokestinamojo sklypo vertę, t. y. lengvata taikoma apmokestinant Klaipėdos mieste turimą žemės sklypą.

34. Jei 23.1–23.3 punktuose nurodyti žemės savininkai teisę į žemės mokesčio lengvatą įgyja pirmą metų pusmetį (t. y. kai pirmą metų pusmetį sukanka senatvės pensijos amžius arba nustatomas 0–40 procentų darbingumo lygis, ar kai nepilnametis vaikas tampa žemės savininku), tai lengvata taikoma visus tuos metus, o kai antrą metų pusmetį, – lengvata pradedama taikyti nuo kitų kalendorinių metų.

35. Pagal ŽMĮ 6 straipsnį nuo žemės mokesčio mokėjimo atleidžiami visi žemės mokesčio mokėtojai (tiek fiziniai, tiek ir juridiniai asmenys), kurių kalendoriniais metais už visus nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus mokėtinas žemės mokestis nėra didesnis, kaip 5 litų. Tačiau pagal ŽMĮ 7 straipsnį, savivaldybių tarybos turi teisę nustatyti ir didesnes kaip 5 Lt minimalias žemės mokesčio sumas, nuo kurių sumokėjimo atleidžiami žemės savininkai.

36. ŽMĮ 7 straipsnyje nustatyta, kad savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita mokesčių mokėtojus atleisti nuo žemės mokesčio arba jį sumažinti. Mokesčių mokėtojas dėl žemės mokesčio sumažinimo ar atleidimo nuo jo turi kreiptis į tos savivaldybės tarybą, kurios administruojamoje teritorijoje yra žemės sklypas. Pagal ŽMĮ 7 straipsnį savivaldybių tarybos nustato tokias žemės mokesčio lengvatas:

36.1. atleidžia nuo žemės mokesčio 100 procentų;

36.2. nustato žemės mokesčio mažinimo procentą. Šiuo atveju, apskaičiuojant žemės mokesčio sumą, ji sumažinama nustatytu mokesčio mažinimo procentu;

36.3. nustato neapmokestinamąjį sklypo dydį. Šiuo atveju ŽMĮ 6 straipsnyje nustatyti apribojimai netaikomi (t. y. jei mokesčių mokėtojas vienoje savivaldybėje turi kelis žemės sklypus, tada nenustatoma didžiausios vertės lengvata, taip pat neatsižvelgiama į ataskaitinio laikotarpio pradžioje to žemės savininko šeimos narių darbingumą). Kai toks mokesčių mokėtojas vienoje savivaldybėje turi kelis nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus, kurių plotas yra didesnis už savivaldybės tarybos pagal ŽMĮ 7 straipsnį nustatytą neapmokestinamąjį sklypo dydį, tai taikant šią žemės mokesčio lengvatą neapmokestinama tik tokio ploto žemė, koks yra savivaldybės nustatytas neapmokestinamasis sklypo dydis, o šį dydį viršijančioji dalis apmokestinama žemės mokesčiu. Pirmiausia lengvata taikoma apmokestinant didžiausios vertės sklypą, paskui kitus sklypus.

Pavyzdys

4 vaikus turintis žemės savininkas, nuosavybės teise turi 2 sklypus: 2,5 ha, kurio vertė 15000 Lt, ir 2 ha, kurio vertė 20000 Lt. Savivaldybės taryba pagal ŽMĮ 7 straipsnį jos teritorijoje gyvenantiems ir 3 bei daugiau vaikų auginantiems žemės savininkams sumažino žemės mokestį, nustatydamas 3 ha neapmokestinamąjį sklypo dydį. Todėl, apmokestinant šio savininko žemės sklypus, pirmiausia lengvata pritaikoma apmokestinant didesnės vertės 2 ha žemės sklypą, o likusi 1 ha lengvatos dalis taikoma apmokestinant kitą 2,5 ha žemės sklypą. Šiuo atveju, apmokestinant 2,5 ha žemės sklypą, žemės mokestis skaičiuojamas nuo šio sklypo 1,5 ha dalies (iš 2,5 ha žemės sklypo atėmus likusios 1 ha lengvatos dalį).

37. Kai mokesčių mokėtoji, pritaikius ŽMĮ 6 ar 7 straipsnyje nurodytą lengvatą, mokėtinas žemės mokestis nėra didesnis kaip 5 Lt ar kita (didesnė) savivaldybių tarybos nustatyta minimali žemės mokesčio suma, tai jis atleidžiamas nuo žemės mokesčio sumokėjimo.

38. Ūkininkų žemės apmokestinimo lengvatų taikymas:

38.1. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. I-2676 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. [21-613](#); 1995, Nr. [53-1307](#)) 2 punkto 3 papunktyje nustatyta lengvata už ūkininko ūkiui steigti arba plėsti pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą (Žin., 1999, Nr. [48-1522](#)) gražintą ar pirktą žemę ūkininkai žemės mokestį pradeda mokėti praėjus 3 kalendoriniams metams nuo nuosavybės teisių į privatų žemės sklypą įregistravimo (toliau – ūkininko žemės apmokestinimo lengvata). Ši ūkininko žemės apmokestinimo lengvata gali būti taikoma tik vieną trejų metų laikotarpį nuo nuosavybės teisių į privatų žemės sklypą įregistravimo ir tik tiems žemės savininkams, kurie savo žemę kaip ūkininko ūkį buvo įregistravę Ūkininkų ūkių registre.

Pavyzdys

Ūkininkas žemės sklypą nusipirko 2001-02-10 ir tų pačių metų kovo mėnesį nuosavybės teises į šį sklypą įregistravo NTR bei šį sklypą įregistravo Ūkininkų ūkių registre, šiam ūkininkui 3 kalendorinius metus (2001 m., 2002 m., 2003 m.) buvo taikoma lengvata, t. y. jis 3 metus buvo atleistas nuo žemės mokesčio mokėjimo. 2005 m. šis ūkininkas išplėtė savo ūkį ir nusipirko dar vieną žemės sklypą, kurį taip pat įregistravo NTR ir Ūkininkų ūkių registre, tačiau šiam sklypui minėta lengvata jau nebetaikoma, nes ūkininkas vieną kartą tokia lengvata jau pasinaudojo.

38.2. įsigaliojus Ūkininko ūkio įstatymui (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537), ūkininkų ūkiai registruojami pagal žemės ūkio ministro 2003 m. liepos 24 d. įsakymą Nr. 3D-298 „Dėl Ūkininkų ūkių registravimo Ūkininkų ūkių registre tvarkos“ (Žin., 2003, Nr. [77-3538](#));

38.3. taikant ūkininko žemės apmokestinimo lengvatą (nurodytą 38.1 punkte), reikia vadovautis NTR ir Ūkininkų ūkių registro duomenimis;

38.4. jeigu nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą įregistruojamos NTR ir ūkininko ūkis įregistruojamas Ūkininkų ūkių registre pirmą metų pusmetį, tai ši žemės mokesčio lengvata pradedama taikyti nuo tų pačių kalendorinių metų, kuriais NTR įregistruotos ūkininko nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą;

38.5. jeigu nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą NTR ir ūkininko ūkis Ūkininkų ūkių registre įregistruojami antrą metų pusmetį, tai ši žemės mokesčio lengvata pradedama taikyti nuo kitų kalendorinių metų;

38.6. jeigu nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą NTR įregistruojamos pirmą metų pusmetį, o ūkininko ūkis Ūkininkų ūkių registre įregistruojamas antrą pusmetį, – lengvatos taikymo laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo tų kalendorinių metų, kuriais NTR įregistruotos nuosavybės teisės, tačiau ši lengvata pradedama taikyti nuo kitų kalendorinių metų ir taikoma tik likusiam lengvatos galiojimo dvejų metų laikotarpiui;

38.7. jeigu ūkininko ūkis Ūkininkų ūkių registre įregistruojamas pirmą metų pusmetį, o

nuosavybės teisės į privatų žemės sklypą NTR įregistruojamos antrą pusmetį, – lengvata pradedama taikyti nuo kitų kalendorinių metų ir taikoma visus trejus lengvatos taikymo metus;

38.8. kai ūkininko teisė į ūkininko žemės apmokestinimo lengvatą baigiasi pirmą metų pusmetį, tai imamas visų kalendorinių metų žemės mokestis, o jeigu ji baigiasi antrą metų pusmetį, tai mokestis imamas nuo kitų kalendorinių metų;

38.9. jeigu šios lengvatos taikymo metu ūkininkas nusiperka papildomai žemės (arba žemė jam gražinama) ir ją įtraukia (įregistruoja) į ūkininko ūkio sudėtį, ir nuo šio ūkio sudėtyje esančio pirmo žemės sklypo nuosavybės teisių įregistravimo NTR dar nepraėjo treji metai, tai žemės mokesčio lengvata taikoma ir kitiems sklypams, tačiau nekeičiant lengvatos galiojimo termino;

38.10. ši ūkininko žemės apmokestinimo lengvata taikoma ir tuo atveju, kai ūkininkas, kurio žemė yra įregistruota Ūkininkų ūkių registre, savo žemę yra išnuomavęs žemės ūkio produkciją gaminantiems juridiniams ar fiziniams asmenims;

38.11. jei ūkininkas, paveldėjęs žemę ir ją įregistravęs NTR bei Ūkininkų ūkio registre, tuo metu negalėjo pasinaudoti ūkininko žemės apmokestinimo lengvata, tačiau kai po kelerių metų plėsdamas savo ūkį šis ūkininkas nusipirko dar žemės ir nuosavybės teises į šią žemę įregistravo NTR bei ją įtraukė į įregistruoto ūkininko ūkio sudėtį, tai šiuo atveju apmokestinant nusipirktą žemę turi būti taikoma ūkininko žemės apmokestinimo lengvata (nuo nuosavybės teisių į šią nusipirktą žemę teisinio įregistravimo NTR 3 kalendorinius metus atleidžiama nuo žemės mokesčio mokėjimo), nes šis ūkininkas tokia lengvata dar nesinaudojo;

38.12. kai ūkininko ūkio žemę sudaro ne tik ūkininko, kurio vardu įregistruotas ūkininko ūkis, žemė, bet ir jo partneriams nuosavybės teise priklausantys žemės sklypai, tai minėta ūkininko žemės apmokestinimo lengvata taikoma apmokestinant atskirai kiekvieną žemės savininką, kurio žemės sklypai įregistruoti į to ūkio sudėtį. Tuo atveju, kai nuo ūkininko ūkio sudėtyje esančio pirmo žemės sklypo nuosavybės teisių NTR įregistravimo iki partneriams nuosavybės teise priklausančių sklypų įregistravimo į tą ūkininko ūkį yra praėję treji ar daugiau metų, tai tokių sklypų savininkams ūkininko žemės apmokestinimo lengvata netaikoma;

38.13. jeigu ūkininkas pasinaudojo žemės apmokestinimo lengvata, o pasibaigus jos galiojimo terminui jis nusiperka dar žemės arba žemė jam yra gražinama, tai ją apmokestinant ūkininko žemės apmokestinimo lengvata nebetaikoma;

38.14. ūkininkams, išregistravusiems ūkininko ūkį lengvatos galiojimo laikotarpiu, toliau lengvata netaikoma:

38.14.1. jei ūkininko ūkis iš Ūkininkų ūkių registro išregistruojamas kalendorinių metų pirmą pusmetį, tai lengvata nebetaikoma visus tuos kalendorinius metus,

38.14.2. jei ūkininko ūkis iš Ūkininkų ūkių registro išregistruojamas kalendorinių metų antrą pusmetį, tai lengvata nebetaikoma nuo kitų kalendorinių metų;

38.15. ūkininko žemės apmokestinimo lengvata taikoma apmokestinant tik žemės ūkio paskirties žemę, įregistruotą NTR ir Ūkininkų ūkių registre. Kai ūkininkas savo žemės sklypą yra įregistravęs tik NTR arba tik Ūkininkų ūkių registre, tai ūkininko žemės apmokestinimo lengvata netaikoma;

38.16. ūkininkams, žemės sklypus įsigijusiems paveldėjimo ar dovanojimo būdu, ūkininko žemės apmokestinimo lengvata netaikoma (žemės sklypų įsigijimo būdai nustatomi pagal Registrų centro pateiktus NTR duomenis).

39. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ (Žin., 1993, Nr. [35-804](#)) 1.1 punkte nustatyta, kad žemės mokesčiu neapmokestinama:

39.1. nacionalinių parkų, regioninių parkų, kraštovaizdžio, kraštovaizdžio-kultūrinių, geologinių, geomorfologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių, hidrografinių ir pedologinių draustinių teritorijų ir jų apsaugos zonų žemė, išskyrus žemės ūkio naudmenas, pastatų, kiemų, kelių ir tvenkinių užimtą žemę,

39.2. vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų žemė,

39.3. gamtos paminklų žemė, išskyrus pastatų, kiemų ir kelių užimtą žemę,

39.4. archeologijos paminklų (išskyrus senamiesčių kultūrinius sluoksnius) bei istorijos paminklų (neveikiančių kapinių ir laidojimo vietų) teritorijų ir jų apsaugos zonų žemė, išskyrus

namų valdų, kitų pastatų, kiemų, tvenkinių ir kelių užimtą žemę,

39.5. istorijos, architektūros, dailės paminklų ir jų teritorijų žemė kaimo vietovėse,

39.6. duomenys apie šių taisyklių 39.1–39.5 punktuose išvardytus neapmokestinamus plotus gaunami iš NTR, kuriuos pateikia Registrų centras. Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse neapmokestinami plotai (išvardyti 39.1–39.5 punktuose) nenurodyti, tačiau mokesčių mokėtojas turi apskrities administracijos žemėtvarkos skyriaus išduotą dokumentą apie jo sklype esančius neapmokestinamus plotus, tai šiuos neapmokestinamus plotus jis turi įregistruoti NTR. Kai Registrų centras pateikia NTR patikslintus duomenis apie mokesčių mokėtojo įregistruotus neapmokestinamus plotus, tai jo gyvenamosios vietos AVMI patikslina deklaracijos duomenis. Šiuo atveju, skaičiuojant žemės mokestį, iš apmokestinamo sklypo ploto turi būti atimti neapmokestinami plotai (kurie pateiktuose NTR duomenyse nėra atimti) ir šių taisyklių 58.2 punkte nustatyta tvarka apskaičiuojama apmokestinamo sklypo vertė.

Kai žemės sklypas bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis priklauso keliems savininkams, tai patikslintas neapmokestinamas plotas dalijamas proporcingai visiems savininkams ir atitinkamai apskaičiuojamas patikslintas žemės mokestis.

40. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.2 punkte nustatyti tokie žemės vertės mažinimo koeficientai (duomenys apie žemiau išvardytas žemės paskirtis gaunami iš Registrų centro):

40.1. 0,35 koeficientas – žemės ūkio paskirties žemės, daugiabučių namų ir gyvenamųjų namų statybos bendrijų, vartotojų kooperatyvų ir kooperatinių bendrovių žemės,

40.2. 0,5 koeficientas – sodininkų bendrijų ir jų narių sodo sklypų žemės, privačių namų valdų ir žemės sklypų prie daugiabučių namų žemės, taip pat žemės sklypų, naudojamų ūkinei-komercinei ir kitai veiklai.

41. Žemės mokesčio administravime naudojami šie žinynai:

41.1. Žemės kainos indeksų,

41.2. Žemės naudotojų charakteristikų,

41.3. Žemės naudojimo paskirties tipų,

41.4. Žemės kadastro anuliavimo priežasčių,

41.5. Žemės naudotojų statistinių grupių,

41.6. Mokesčio tarifų (tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims),

41.7. Kainos mažinimo koeficientų (tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims),

41.8. Ūkininkų lengvatų taikymo taisyklių,

41.9. Savivaldybių lengvatų,

41.10. Neapmokestinamų dydžių,

41.11. Mokesčio mažinimo koeficientų apskaičiavimo,

41.12. Mokesčio mažinimo koeficientai deklaracijoms,

41.13. Sumų išdalinimo taisyklių,

41.14. Inspektorių paskirstymo taisyklių,

41.15. Delspinigių atidėjimo,

Šių taisyklių 41.1–41.5 punktuose išvardyti žinynai gaunami iš NTR, pildomi atsiradus atitinkamiems pasikeitimams, taisyklių 41.6–41.8 punktuose išvardyti žinynai tvarkomi VMI prie FM ir pildomi atsiradus atitinkamiems pasikeitimams, o taisyklių 41.9–41.15 punktuose išvardyti žinynai tvarkomi AVMI ir pildomi kiekvienais metais.

IV. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATOMS TAIKYTI REIKALINGŲ DUOMENŲ SURINKIMAS

42. Pagal ŽMĮ 11 straipsnio nuostatas deklaracijos mokesčių mokėtojams turi būti pateiktos iki kalendorinių metų spalio 1 dienos. Siekdamas užtikrinti deklaracijų mokesčių mokėtojams pateikimą laiku ir sklandų žemės mokesčio surinkimą, AVMI privalo savo apskričių savivaldybėms laiku išsiųsti prašymus kuo anksčiau priimti žemės mokesčio lengvatų nustatymo žemės mokesčio mokėtojams sprendimus ir juos pateikti atitinkamoms AVMI. Tokie raginimo raštai savivaldybėms

turi būti išsiųsti iki kiekvienų metų liepos 1 dienos.

43. AVMI ir jų teritoriniai skyriai pagal atskirus susitarimus su savo apskrities savivaldybėmis turi suderinti duomenų apie savivaldybių tarybų nustatytas lengvatas žemės mokesčio mokėtojams (pagal ŽMĮ 6 ir 7 straipsnius) gavimo terminus. Šie duomenys AVMI ir jų teritoriniams skyriams turi būti pateikti ne vėliau kaip iki kalendorinių metų liepos 30 dienos.

44. AVMI ir jų teritoriniai skyriai surinktus duomenis apie savo apskrities savivaldybių tarybų nustatytus neapmokestinamuosius žemės sklypų dydžius bei kitas žemės mokesčių mažinančias ar nuo jo atleidžiančias lengvatas (pagal ŽMĮ 6 ir 7 straipsnius) suveda į AVMI tvarkomą Savivaldybių lengvatų žinyną.

45. Kai savivaldybių tarybos pasinaudoja ŽMĮ 7 straipsnyje nustatyta teise ir priima sprendimus po kalendorinių metų liepos 30 dienos, tai duomenys apie nustatytas lengvatas pateikiami vietos AVMI tuoj po sprendimo priėmimo:

45.1. kai duomenys apie minėtas lengvatas pateikiami iki deklaracijos suformavimo, tai žemės mokesčio mokėtojui formuojama nauja pirminė deklaracija su patikslintais duomenimis,

45.2. kai duomenys apie minėtas lengvatas pateikiami po deklaracijos suformavimo ar išsiuntimo, tai žemės mokesčio mokėtojui formuojama ir išsiunčiama patikslinta deklaracija.

46. Iš savivaldybių tarybų gautus duomenis, nurodytus šių taisyklių 44 punkte (apie suteikiamas žemės mokesčio lengvatas), per 5 darbo dienas AVMI suveda į AVMI tvarkomą Savivaldybių lengvatų žinyną. Suvedami tokie duomenys:

46.1. apie savivaldybių tarybų nustatytą neapmokestinamąjį sklypo dydį ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytiems žemės mokesčio mokėtojams,

46.2. apie savivaldybių tarybų priimtus sprendimus pagal ŽMĮ 7 straipsnį sumažinti žemės mokesčių, nustatant neapmokestinamąjį sklypo dydį (pvz., sodininkams, daugiavaikėms šeimoms),

46.3. apie savivaldybių tarybų priimtus sprendimus pagal ŽMĮ 7 straipsnį sumažinti žemės mokesčių, nustatant mokesčio mažinimo procentus,

46.4. apie savivaldybių tarybų priimtus sprendimus pagal ŽMĮ 7 straipsnį atleisti mokesčių mokėtojus 100 procentų nuo žemės mokesčio,

46.5. apie savivaldybių tarybų priimtus sprendimus pagal ŽMĮ 7 straipsnį nustatyti minimalias žemės mokesčio sumas (kai nustatomos minimalios žemės mokesčio sumos didesnės kaip 5 Lt), nuo kurių atleidžiami visi žemės mokesčio mokėtojai,

46.6. šių taisyklių 46.1 ir 46.5 punktuose nurodytos standartinės lengvatos, skaičiuojant žemės mokesčių, pritaikomos automatiškai,

46.7. šių taisyklių 46.2–46.4 punktuose nurodytos nestandartinės lengvatos nustatomos mokesčių mokėtojų turimiems atitinkamiems sklypams rankiniu būdu.

47. Mokesčių mokėtojai, žemės savininkai, turintys teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nustatytą lengvatą, nustatomi taip:

47.1. žemės savininkai, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis (iki 2007 m. birželio 30 d. – ir I bei II grupės invalidai), ir nedarbingi šeimos nariai, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis, nustatomi pagal VSDFV pateiktus pensijų gavėjų duomenimis, kuriuos VSDFV pateikia pagal sudarytą duomenų gavimo sutartį;

47.2. žemės savininkai, kuriems sukako senatvės pensijos amžius, ir žemės savininkai, nepilnamečiai vaikai, bei darbingi šeimos nariai (tarp jų ir nepilnamečių vaikų tėvai) nustatomi pagal GR įrašytas gimimo datas.

48. Taikant ūkininko žemės apmokestinimo lengvatas reikalingi tokie duomenys:

48.1. ūkininko ūkio įregistravimo data, ūkį įregistravusio savininko vardas, pavardė, asmens kodas, ūkininko ūkį sudarančių žemės sklypų kadastriniai numeriai, žemės sklypų įregistravimo į ūkininko ūkį datos, žemės sklypų (sklypo dalių) plotai, žemės sklypo buvimo vieta, į ūkininko ūkį įtrauktų partnerių vardai, pavardės, asmens kodai, – gaunami iš valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro pateiktų Ūkininkų ūkių registro duomenų;

48.2. į ūkininko ūkį įregistruotų žemės sklypų nuosavybės teisių įregistravimo į NTR datos ir tų žemės sklypų įsigijimo būdo duomenys gaunami iš Registrų centro pateiktų NTR duomenų.

V. NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO DUOMENŲ GAVIMAS IR ATNAUJINIMAS

49. Registrų centras VMI prie FM teikia tokius sutartyje nurodytus duomenis: nekilnojamojo turto (žemės) savininkų vardus, pavardes ar pavadinimus, jų identifikacinius numerius (asmens kodus ar kodus), teisiškai įregistruotų žemės sklypų identifikacinius numerius, sklypų buvimo vietos savivaldybių kodus, jų įsigijimo bei perleidimo datas (t. y. priėmimo-perdavimo akto, dovanojimo sutarties pasirašymo data ar apskrities viršininko sprendimo priėmimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo data, paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo data), žemės sklypų adresus, sklypų (sklypo dalies) bendrus plotus, sklypų (sklypo dalies) bendrus apmokestinamus plotus, tų sklypų (sklypo dalies) vertes (žemės mokesčiui apskaičiuoti imama indeksuota sklypo vertė bei aukciono kaina), neapmokestinamus žemės plotus (jei turi tokių duomenų), reikalingus žemės mokesčiui apskaičiuoti, žemės sklypų įsigijimo būdus, žemės sklypų paskirtis.

50. Žemės mokestis apskaičiuojamas pagal Registrų centro NTR teikiamus šių taisyklių 49 punkte išvardytus kalendorinių metų birželio 30 dienos būklės duomenis. Šiuos duomenis Registrų centras pateikia iki kiekvienų kalendorinių metų liepos 10 dienos VMI prie FM pagal sudarytą sutartį. Registrų centras pateiktus duomenis atnaujina kiekvieną mėnesį ir teikia tik jų pasikeitimus arba visus duomenis (pagal VMI prie FM pageidavimą).

51. Kai naujai įgyto žemės sklypo savininkas nuosavybės teisių į šį sklypą NTR dar neįregistravo, tai nuosavybės perleidimas į NTR duomenis įrašomas pagal notarų teikiamą Registrų centrui informaciją apie sudarytus nekilnojamojo turto (žemės) nuosavybės teisės perleidimo sandorius (kai yra pasirašytas priėmimo-perdavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas).

Šiuos į NTR įrašytus duomenis pagal notarų pateiktą informaciją Registrų centras pateikia VMI prie FM.

Kai pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis, sklypą įsigijusių savininkų dalys nenurodytos, tai šiuos mokėtojus administruojanti AVMI turi susisiekti su sklypą įsigijusiais savininkais ir nustatyti kiekvieno savininko įsigytą sklypo dalį. Kai žemės savininko mirties atveju nežinomi duomenys apie palikimą priėmusius įpėdinius, sklypo buvimo vietos AVMI turi kreiptis į atitinkamą notarą ir gautus duomenis perduoti palikimą priėmusių įpėdinių gyvenamosios vietos AVMI. Žemės mokestis apskaičiuojamas pagal šiuos AVMI nustatytus duomenis, neatsižvelgiant į Registrų centro pateiktus NTR duomenis.

Tais atvejais, kai sklypą įsigiję savininkai arba palikimą priėmę įpėdiniai nuosavybės teises į sklypą ar jo dalį įregistruoja NTR, tai žemės mokesčiui apskaičiuoti naudojami šie NTR duomenys.

VI. ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS

52. Žemės mokestis skaičiuojamas nuo žemės kainos, kuri lygi žemės vertei, apskaičiuotai pagal Žemės įvertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. [21-597](#)).

53. Kai žemė įsigyta aukcione, žemės mokestis skaičiuojamas nuo aukcione nustatytos žemės kainos, tačiau ne mažesnės nei žemės vertė, apskaičiuota pagal Žemės įvertinimo metodiką. Kai aukcione įsigytos žemės vertė mažesnė už apskaičiuotąją pagal Žemės įvertinimo metodiką, tai žemės mokestis skaičiuojamas nuo žemės vertės, apskaičiuotos pagal Žemės įvertinimo metodiką.

54. Žemės mokestį mokesčių mokėtojams (tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims) apskaičiuoja ir iki kalendorinių metų rugsėjo 20 dienos suformuoja deklaraciją mokesčių mokėtojo kalendorinių metų liepos 10 d. buvusios gyvenamosios vietos (buveinės) AVMI bei šių taisyklių 19.3 punkte nustatytais atvejais žemės sklypo buvimo vietos AVMI.

55. Mokesčių mokėtojui, kalendoriniais metais pakeitusiam gyvenamąją vietą, deklaraciją formuoja šių taisyklių 19.2 punkte nurodyta AVMI.

56. Skaičiuojant žemės mokestį, žemės sklypo įsigijimo ar perleidimo data laikoma to sklypo priėmimo-perdavimo akto arba kito perleidimo sutartyje nurodyto dokumento sudarymo data, apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo data, dovanojimo

sutarties sudarymo data nurodyta Registrų centro teikiamuose NTR duomenyse.

Skaičiuojant žemės mokesčių paveldėjimo atveju palikimo atsiradimo diena laikoma palikėjo mirties diena. Nustatant palikė jo mirties dieną naudojamosi GR duomenimis.

57. Žemės mokesčio mokėtojui suformuojama viena, vienu kalendorinių metų deklaracija, kurioje nurodomi visi (Lietuvos Respublikos teritorijoje) žemės mokesčio mokėtojo privačios nuosavybės teise turimi žemės sklypai, jų vertės, žemės mokesčio lengvatos bei kiti duomenys, reikalingi žemės mokesčiui apskaičiuoti.

58. Žemės mokestis apskaičiuojamas taip:

58.1. apskaičiuojamas apmokestinamas žemės sklypo plotas (t. y. iš bendro sklypo ploto turi būti atimamas žemės mokesčiu neapmokestinamas plotas, t. y. bendro naudojimo kelių užimamas plotas, miško plotas ir kiti plotai, kurie pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.1 punktą yra neapmokestinami).

Registrų centro pateiktuose duomenyse apie apmokestinamų sklypų plotus iš bendro sklypo ploto yra atimtas tik miško plotas. Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse yra nurodyti ir kiti neapmokestinami žemės plotai (bendro naudojimo kelių užimti plotai bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.1 punkte išvardinti plotai), tai formuojant deklaraciją ir nurodant apmokestinamą žemės sklypo plotą, tie plotai, kurie NTR pateiktuose duomenyse nėra atimti, turi būti atimami.

Kai pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis, sklypą įsigijusių savininkų dalys nenurodytos, tai administruojanti AVMI turi susisiekti su sklypą įsigijusiais savininkais ir nustatyti kiekvieno savininko įsigytą sklypo dalį. Įsigytų sklypo dalių plotai apskaičiuojami proporcingai jų turimoms dalims;

58.2. apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertę, kai iš bendros sklypo vertės yra atimta tik miško žemės vertė, pateikia Registrų centras. Kai Registrų centro pateiktuose NTR duomenyse yra nurodytos ir kitos sklypo neapmokestinamų žemės plotų vertės (bendro naudojimo kelių užimtų plotų vertė bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.1 punkte išvardintų plotų vertės (servitutuose), tai formuojant deklaraciją ir nurodant apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertę, jos turi būti atimamos. Kai NTR duomenyse nurodyti tik neapmokestinami plotai, o tų plotų vertės nenurodytos, tai neapmokestinamo ploto vertė apskaičiuojama proporcingai NTR pateiktai apmokestinamo sklypo vertei (neapmokestinamas plotas dauginamas iš apmokestinamo sklypo ir padalinamas iš apmokestinamo ploto). Todėl, apskaičiuojant galutinę apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertę, iš NTR pateiktos apmokestinamo sklypo vertės (t. y. kai iš bendros sklypo vertės atimta miško vertė) turi būti atimamos ir kitos neapmokestinamų žemės plotų (kurių neapmokestinimas nustatytas ŽMĮ 4 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.1 punkte) pagal šį punktą apskaičiuotos vertės (kurios NTR duomenyse nenurodytos).

58.3. apskaičiuojama apmokestinamo sklypo (sklypo dalies), pritaikius lengvatas, vertė:

58.3.1. ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytiems žemės savininkams apskaičiuojama apmokestinamo sklypo (sklypo dalies), pritaikius didžiausią lengvatą, vertė taip: iš mokesčio mokėtojo apmokestinamo sklypo (sklypo dalies) vertės atimama pagal ŽMĮ 6 straipsnį savivaldybės tarybos nustatyto neapmokestinamojo sklypo dydžio vertė (kai mokesčių mokėtojas turi kelis žemės sklypus ir turi teisę į ŽMĮ 6 straipsnyje nustatytą lengvatą, tai apskaičiuojamos visų mokesčių mokėtojo turimų žemės sklypų neapmokestinamojo dydžio vertės ir nustatoma didžiausia lengvata (t. y. kurio savivaldybės tarybos nustatyto neapmokestinamojo sklypo dydžio apskaičiuota vertė yra didžiausia),

58.3.2. pagal ŽMĮ 7 straipsnį savivaldybių taryboms priėmus sprendimą sumažinti žemės mokesčių, nustatant neapmokestinamąjį sklypo dydį, apskaičiuojama apmokestinamo sklypo (sklypo dalies), pritaikius lengvatą, vertė taip: iš mokesčio mokėtojo apmokestinamo sklypo (sklypo dalies) vertės atimama pagal ŽMĮ 7 straipsnį savivaldybės tarybos nustatytos lengvatos (neapmokestinamojo sklypo dydžio) vertė;

58.4. mokėtina žemės mokesčio suma apskaičiuojama taip: gauta apmokestinamo žemės sklypo (dalies), pritaikius didžiausią lengvatą (ar lengvatą), vertė dauginama iš Lietuvos

Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.2 punkte nustatytą žemės vertės mažinimo koeficientų (0,35 koeficientas taikomas apmokestinant žemės ūkio paskirties žemę, daugiabučių namų ir gyvenamųjų namų statybos bendrijų, vartotojų kooperatyvų ir kooperatinių bendrovių žemę, 0,5 koeficientas taikomas apmokestinant sodininkų bendrijų ir jų narių sodo sklypų žemę, privačių namų valdų ir žemės sklypų prie daugiabučių namų žemę, taip pat žemės sklypų, naudojamų ūkinei-komercinei ir kitai veiklai, žemę). Apskaičiuota vertė dauginama iš žemės mokesčio 1,5 procento tarifo ir iš savivaldybės tarybos, kurios teritorijoje yra žemės sklypas, nustatyto mokesčio mažinimo procento (jei pagal ŽMĮ 7 straipsnį ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 2 punkto rekomendacijas ar konkrečių mokesčių mokėtojų prašymus jis yra nustatytas).

59. Apmokestinamasis laikotarpis yra kalendoriniai metai.

60. Apskaičiuojant žemės mokestį, turi būti užpildoma deklaracija (KIT703 forma).

61. Kalendoriniais metais perleisto žemės sklypo žemės mokesčio mokėtojas nustatomas šių taisyklių 7 ir 8 punktuose nustatyta tvarka.

62. Žemės mokestis apskaičiuojamas, deklaracijos suformuojamos bei patvirtinamos iki kalendorinių metų rugsėjo 20 dienos ir mokesčių mokėtojams (fiziniams asmenims – pagal gyvenamųjų vietų adresus, o juridiniams asmenims – pagal buveinių adresus) išsiunčiamos iki kalendorinių metų spalio 1 dienos.

63. Nenustatyto žemės mokesčio mokėtojo paiešką atlieka ta AVMI, kurios teritorijoje yra tokio mokesčių mokėtojo žemės sklypas. Kai toks mokesčių mokėtojas žemės sklypus turi keliuose Lietuvos Respublikos administraciniuose padaliniuose, tai jo paiešką atlieka ta AVMI, kurios aptarnaujamoje teritorijoje tokio mokesčių mokėtojo sklypo vertė yra didžiausia. Nustačius tokį mokesčių mokėtoją, jam deklaraciją formuoja šių taisyklių 20.1 ir 20.2 punktuose nurodyta AVMI.

64. Mokesčių mokėtojams, turintiems žemės sklypą (sklypus) bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, deklaracijos formuojamos ir siunčiamos tam mokesčių mokėtojui, kuris NTR įrašytas pirmuoju.

65. Mokesčių mokėtojai, turintys žemės sklypus bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis ir kiekvienas pageidaujantis gauti atskiras deklaracijas (kuriose būtų įrašyta padalinto sklypo dalis ir tai sklypo daliai apskaičiuotas žemės mokestis), turi kreiptis į Registrų centrą ir kiekvienas atskirai įregistruoti nuosavybės teises į savo dalis.

66. Deklaracijų spausdinimo ir išsiuntimo operacijos atliekamos šių taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

67. Jei mokesčių mokėtojo visų turimų žemės sklypų apskaičiuota mokėtina žemės mokesčio suma nėra didesnė kaip 5 Lt (arba savivaldybių tarybos nustatyta didesnė kaip 5 Lt minimali žemės mokesčio suma), tai jis yra atleistas nuo žemės mokesčio sumokėjimo. Deklaracija tokiam mokesčių mokėtojui neformuojama, jeigu nėra ankstesnių kalendorinių metų mokesčio nepriemokų, permokų, delspinigių. Tokiais atvejais AVMI turi užtikrinti įvairių priemonių pagalba (žiniasklaidos, įvairių susitikimų, seminarų metu, AVMI informaciniuose stenduose ir panašiai), kad mokesčių mokėtojai būtų informuoti apie tai, jog deklaracijos nebus siunčiamos nuo žemės mokesčio atleistiems mokesčių mokėtojams (t. y. kai apskaičiuota žemės mokesčio suma nebus didesnė kaip 5 Lt (ar kita savivaldybių tarybos nustatyta minimali žemės mokesčio suma).

68. AVMI gali tikslinti deklaracijai formuoti naudojamus duomenis (mokesčio lengvatas, gyvenamosios vietos adresus, žemės sklypo savininkų vardus, pavardes (pavadinimus), savininkų identifikacinius duomenis, gyvenamųjų vietų adresus). Duomenys dėl mokesčio lengvatų AVMI tikslinami ir tada, kai mokesčių mokėtojas pats pateikia duomenų pasikeitimą įrodančius dokumentus, turinčius juridinę galią (pvz., mokesčių mokėtojas atneša savivaldybių tarybos priimtą sprendimą, pagal kurį jam sumažinamas žemės mokestis).

69. AVMI, sutikrinsi, patikslinsi ir sutvarkinsi savo teritorijos kalendorinių metų liepos 10 d. esančių (jos teritorijoje gyvenančių ir šių taisyklių 20.2 punkte nurodytų mokesčių mokėtojų) žemės mokesčio mokėtojų duomenis, juos turi patvirtinti iki kalendorinių metų rugsėjo 20 dienos.

70. Mokesčių mokėtojas žemės mokestį privalo sumokėti į tos AVMI biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, skirtą administruoti įmokoms tos savivaldybės, kurios AVMI mokesčių

mokėtojo žemės mokestį administruoja šių taisyklių 19 ir 20 punktuose nustatyta tvarka. Mokestis turi būti sumokėtas iki kalendorinių metų lapkričio 1 dienos.

71. Žemės mokestį fiziniai ir juridiniai asmenys gali sumokėti:

71.1. bankų įstaigose,

71.2. pašto įstaigose,

71.3. seniūnijose, kuriose gyvena ar yra registruoti mokesčių mokėtojai (kai AVMI su savivaldybės administracija yra sudariusios neatlygintiną žemės mokesčio surinkimo sutartį, kuri reglamentuoja įmokų surinkimo tvarką, įpareigojančią seniūnijas sudaryti tikslus mokesčių mokėtojų sąrašus, operatyviai juos pateikti AVMI, laiku pervesti įmokas į AVMI biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas),

71.4. mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos (buveinės registracijos vietos) AVMI teritoriniame skyriuje,

71.5. internetu, jei su banku sudaryta elektroninių paslaugų teikimo sutartis.

VII. DEKLARACIJOS UŽPILDYMAS

72. Žemės mokestis apskaičiuojamas formuojant deklaraciją KIT703 formos.

73. Deklaracijos priedas pildomas taip:

73.1. deklaracijos priedo pirmame lentelės stulpelyje turi būti įrašomi žemės sklypų eilės numeriai;

73.2. antrame lentelės stulpelyje „Savivaldybės kodas“ turi būti nurodomas mokesčių mokėtoji priklausančio žemės sklypo buvimo vietos savivaldybės kodas. Deklaracijoje savivaldybių kodai turi būti įrašomi tokie pat, kokie yra naudojami Adresų registre;

73.3. trečiame lentelės stulpelyje „Sklypo identifikacinis numeris“ turi būti įrašomi sklypo kadastrinis ir registro numeriai (duomenys imami iš Registrų centro pateiktų duomenų);

73.4. ketvirtame lentelės stulpelyje „Sklypo adresas“ turi būti įrašomas NTR nurodytas žemės sklypo adresas;

73.5. penktame lentelės stulpelyje „Sklypo įsigijimo data“ turi būti įrašoma žemės sklypo įsigijimo data: metai, mėnuo, diena (pvz., sklypas įsigytas 2005 m. gegužės 15 d., tai formoje rašoma „2005-05-15“). Žemės sklypo įsigijimo data laikoma žemės sklypo priėmimo-perdavimo akto arba kito perleidimo sutartyje nurodyto dokumento sudarymo data, apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo data, dovanojimo sutarties sudarymo data (duomenys gaunami iš Registrų centro pateiktų NTR duomenų), o paveldėjimo atveju – palikimo atsiradimo data, t. y. palikėjo mirties data (palikėjo mirties data nustatoma naudojantis GR duomenimis);

73.6. šeštame lentelės stulpelyje „Apmokestinamas sklypo (dalies) plotas (ha)“ turi būti įrašomas apskaičiuotas apmokestinamas žemės sklypo plotas (t. y. iš bendro sklypo ploto atėmus bendro naudojimo kelių užimamą plotą, miško plotą ir kitus žemės plotus, kurie pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.1 punktą yra neapmokestinami). Registrų centro pateiktuose duomenyse nurodytas apmokestinamas sklypo plotas, kai iš bendro sklypo ploto yra atimtas tik miško plotas. Todėl, kai Registrų centro pateiktuose duomenyse yra nurodyti ir kiti neapmokestinami žemės plotai (bendro naudojimo kelių užimti plotai bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.1 punkte išvardinti plotai), tai formuojant deklaraciją ir įrašant apmokestinamą žemės sklypo plotą tie neapmokestinami plotai turi būti atimti.

Jeigu žemės sklype (jo dalyje) miško žemės ar kitų neapmokestinamų plotų nėra, apmokestinamas žemės sklypo (jo dalies) plotas yra lygus žemės savininko turimam bendram žemės sklypo (jo dalies) plotui (duomenys imami iš NTR duomenų);

73.7. septintame lentelės stulpelyje „Apmokestinamo sklypo (dalies) vertė“ turi būti įrašoma šeštame lentelės stulpelyje nurodyto apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertė. Duomenis apie šią vertę, kai iš bendros sklypo vertės yra atimta tik miško žemės vertė, pateikia Registrų centras. Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse yra nurodytos ir kitų neapmokestinamų žemės

plotų vertės (bendro naudojimo kelių užimtų plotų vertė bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.1 punkte išvardintų plotų vertės (servitutuose)), tai formuojant deklaraciją ir nurodant apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) vertę, jos turi būti atimamos. Kai NTR duomenyse nurodyti tik neapmokestinami plotai, o tų plotų vertės nenurodytos, tai neapmokestinamo ploto vertė apskaičiuojama šių taisyklių 58.2 punkte nustatyta tvarka proporcingai NTR pateiktai apmokestinamo sklypo (jo dalies) vertei;

73.8. aštuntame lentelės stulpelyje „Taikoma lengvata (neapmokestinamas sklypo dydis)“ turi būti įrašomas savivaldybių tarybų nustatytas neapmokestinamasis sklypo dydis (ha). Šie dydžiai nustatomi ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytiems asmenims (t. y. asmenims, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, asmenims, kuriems sukakęs senatvės pensijos amžius, ir nepilnamečiams vaikams).

Pagal ŽMĮ 7 straipsnį atitinkamoms asmenų grupėms (pvz., daugiavaikėms šeimoms) ar konkreitiems asmenims taip pat gali būti mažinamas žemės mokestis, nustatant neapmokestinamąjį sklypo dydį. Kai toks mokesčių mokėtojas vienoje savivaldybėje turi kelis sklypus, tai neapmokestinamas sklypo dydis pirmiausia įrašomas toje 8 stulpelio eilutėje, kurioje nurodyta didžiausia apmokestinamo sklypo (dalies) vertė, likusi dalis įrašoma kitose eilutėse (pagal nurodytas apmokestinamąsias sklypų vertes), o 8 stulpelio suminė eilutė turi būti lygi savivaldybės tarybos nustatytam neapmokestinamajam sklypo dydžiui.

Pavyzdys

4 vaikus turintis mokesčių mokėtojas yra 2 žemės sklypų savininkas: 2,5 ha, kurio vertė 15000 Lt, ir 2 ha, kurio vertė 20000 Lt, o savivaldybės taryba pagal ŽMĮ 7 straipsnį daugiavaikėms šeimoms sumažino žemės mokestį, nustatydama 3 ha neapmokestinamąjį sklypo dydį (pirmiausia suteikta lengvata pritaikoma tam sklypui, kurio vertė didžiausia). Šiuo atveju deklaracijos priedo 6, 7 ir 8 stulpeliai pildomi 2 eilutės:

1) 6 stulpelyje įrašomi apmokestinamų sklypų plotai: pirmoje eilutėje – 2 ha, antroje eilutėje – 2,5 ha;

2) 7 stulpelyje įrašomos apmokestinamų sklypų vertės: pirmoje eilutėje – 20000 Lt, antroje eilutėje – 15000 Lt;

3) 8 stulpelyje įrašomas savivaldybės tarybos nustatytas neapmokestinamojo sklypo dydis: pirmoje eilutėje – 2 ha lengvatos dalis (nes šioje eilutėje surašomi didesnės vertės sklypo duomenys), antroje eilutėje – 1 ha likusi nepritaikyta lengvatos dalis. 8 stulpelyje įrašytų lengvatų dalių suma negali būti didesnė už tos savivaldybės nustatytą neapmokestinamojo sklypo dydį – 3 ha.

Jeigu mokesčių mokėtojas neturi teisės į šią lengvatą (neapmokestinamąjį sklypo dydį), tai atitinkamoje aštunto stulpelio eilutėje rašomas brūkšnelis;

73.9. devintame lentelės stulpelyje „Taikomos lengvatos (neapmokestinamo sklypo dydžio) vertė“ turi būti įrašoma aštuntame stulpelyje nurodyto, savivaldybės nustatyto neapmokestinamo sklypo dydžio apskaičiuota vertė. Ši vertė apskaičiuojama taip: 8 laukelyje nurodytas neapmokestinamo sklypo dydis padalinamas iš 6 laukelyje nurodyto apmokestinamo sklypo (dalies) ploto ir dauginama iš 7 laukelyje nurodyto apmokestinamo sklypo (dalies) vertės. Kai ŽMĮ 6 straipsnyje nurodyti asmenys turi kelis žemės sklypus, tai taikoma didžiausios vertės lengvata vienam sklypui, todėl kai šiame stulpelyje užpildytos kelios eilutės, tai ta eilutė, kurioje įrašyta apskaičiuota didžiausios vertės lengvata (didžiausia neapmokestinamojo sklypo vertė) pažymima ženklų „*“.

Kai savivaldybių tarybos neapmokestinamąjį sklypo dydį nustatė pagal ŽMĮ 7 straipsnį (mokesčių mokėtojui mažindama žemės mokestį), tai šiuo atveju ŽMĮ 6 straipsnio nuostata dėl didžiausios lengvatos taikymo vienam žemės sklypui netaikoma, todėl 9 stulpelyje nenustatinėjama, kurioje eilutėje įrašyta didžiausia neapmokestinamojo sklypo vertė.

73.10. dešimtas lentelės stulpelis „Apmokestinamo sklypo (dalies), pritaikius didžiausią

lengvatą (ar lengvatą), vertė“ turi būti pildomas taip:

73.10.1. kai neapmokestinamasis sklypo dydis nustatytas ŽMĮ 6 straipsnyje nurodytiems asmenims, kurie turi kelis žemės sklypus, tai užpildoma tik ta šio stulpelio eilutė, kuri 9 stulpelyje buvo pažymėta „*“ ženklu. Apmokestinto sklypo (dalies), pritaikius didžiausią lengvatą, vertė gaunama iš 7 stulpelyje nurodytos apmokestinamo sklypo (dalies) vertės atėmus 9 stulpelyje „*“ ženklu pažymėtoje eilutėje nurodytą didžiausią taikomos lengvatos (neapmokestinamojo sklypo dydžio) vertę. Kitose šio 10 stulpelio eilutėse pakartotinai įrašomos 7 stulpelyje nurodytos apmokestinamo sklypo (dalies) vertės,

73.10.2. kai neapmokestinamasis sklypo dydis nustatytas pagal ŽMĮ 7 straipsnį (kai savivaldybės savo biudžeto sąskaita sumažina žemės mokesį) atitinkamoms asmenų grupėms (pvz., daugiavaikėms šeimoms, asmenims, turintiems sodų sklypus, ir pan.) arba pavieniams asmenims, tai apmokestinto sklypo (dalies), pritaikius lengvatą, vertė apskaičiuojama iš 7 stulpelyje nurodytos apmokestinamo sklypo (dalies) vertės atėmus 9 stulpelyje nurodytą neapmokestinamojo sklypo dydžio vertę,

73.10.3. kai žemės mokesčio mokėtojams neapmokestinamasis sklypo dydis nenustatytas, tai 10 stulpelyje pakartojamos 7 stulpelyje įrašytos vertės;

73.11. vienuoliktame lentelės stulpelyje „Mokesčio mažinimo koeficientas“ turi būti įrašomas vienas iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 1.2 punkte nustatytų koeficientų (0,35 koeficientas taikomas apmokestinant žemės ūkio paskirties žemę, daugiabučių namų ir gyvenamųjų namų statybos bendrijų, vartotojų kooperatyvų ir kooperatinių bendrovių žemę, 0,5 koeficientas taikomas apmokestinant sodininkų bendrijų ir jų narių sodo sklypų žemę, privačių namų valdų ir žemės sklypų prie daugiabučių namų žemę, taip pat žemės sklypų, naudojamų ūkinei-komercinei ir kitai veiklai, žemę);

73.12. dvyliktame lentelės stulpelyje „Žemės mokesčio tarifas“ turi būti įrašomas žemės mokesčio tarifas, kuris pagal ŽMĮ 3 straipsnio nuostatas yra lygus 1,5 procento;

73.13. tryliktame lentelės stulpelyje „Savivaldybių nustatytas mokesčio mažinimo procentas“ turi būti įrašomas žemės mokesčio mažinimo procentas, kurį nustato savivaldybių tarybos atitinkamoms asmenų grupėms ar pavieniams asmenims, atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ 2 punkto rekomendacijas bei į ŽMĮ 7 straipsnio nuostatas;

73.14. keturioliktame lentelės stulpelyje „Mokesčio suma“ turi būti įrašoma žemės mokesčio suma, kuri apskaičiuojama 10 stulpelyje nurodytą apmokestinto sklypo ar jo dalies, pritaikius didžiausią lengvatą (ar lengvatą), vertę padauginus iš 11 stulpelyje nurodyto mokesčio mažinimo koeficiento, iš 12 stulpelyje nurodyto žemės mokesčio tarifo ir iš 13 stulpelyje nurodyto savivaldybių tarybos nustatyto mokesčio mažinimo procento (jeigu toks procentas nustatytas);

73.15. deklaracijos priedo eilutėje „Iš viso“ turi būti nurodomi visų mokesčių mokėtojo nuosavybės teise turimų žemės sklypų susumuoti duomenys (užpildomos 6, 7, 10 ir 14 stulpelių eilutės);

73.16. deklaracijos priedo 9 stulpelio suminės eilutės pildymas:

73.16.1. kai lengvata taikoma pagal ŽMĮ 6 straipsnį, tai įrašoma šio 9 stulpelio „*“ ženklu pažymėtos eilutės (didžiausios lengvatos) vertė,

73.16.2. kai lengvata taikoma pagal ŽMĮ 7 straipsnį, tai įrašoma šio 9 stulpelio susumuoti duomenys.

74. Deklaracija (KIT703 forma) pildoma taip:

74.1. deklaracijos kairėje pusėje įrašomas mokesčio mokėtojo fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens pavadinimas (duomenys imami ir MMR ir /ar GR), o paskutinės nuolatinės gyvenamosios vietos (buveinės registracijos) adresas įrašomas pagal šių taisyklių 17 punkto nuostatas;

74.2. po deklaracijos pavadinimu esančioje eilutėje „Pildymo data“ nurodoma šios deklaracijos užpildymo data;

74.3. deklaracijos dešinėje pusėje įrašoma mokesčių mokėtoją pagal šių taisyklių 19 punktą administruojančios AVMI ir jos teritorinio skyriaus pavadinimas. Žemiau, eilutėje „Apskaičiavimo

tipas:..... patikslinta“ X ženklas įrašomas, kai teikiama patikslinta deklaracija, eilutėje „Mokestinis laikotarpis: 200_ m.“ nurodomi kalendoriniai metai, kurių apskaičiuotas mokėtinas žemės mokestis, o eilutėje „Asmens kodas arba identifikacinis numeris (kodas)“ nurodomas mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris (fizinio asmens – asmens kodas iš MMR (GR), užsieniečio (juridinio ir fizinio asmens) – mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris iš MMR, juridinio asmens – kodas iš MMR);

74.4. deklaracijos Mokėtino žemės mokesčio apskaičiavimo lentelė užpildoma taip:

74.4.1. šios lentelės 1, 2 ir 3 eilutės užpildomos iš deklaracijos priedo lentelės duomenų,

74.4.2. lentelės pirmoje eilutėje „Apmokestinamų žemės sklypų plotas (ha)“ įrašomas apmokestinamų žemės sklypų plotas iš deklaracijos priedo lentelės suminės eilutės 6 stulpelio,

74.4.3. lentelės antroje eilutėje „Apmokestinamų žemės sklypų vertė“ įrašoma apmokestinamų žemės sklypų vertė iš deklaracijos priedo lentelės suminės eilutės 7 stulpelio,

74.4.4. lentelės trečioje eilutėje „Mokėtina žemės mokesčio suma“ įrašoma mokėtina žemės mokesčio suma iš deklaracijos priedo lentelės suminės eilutės 14 stulpelio,

74.4.5. lentelės ketvirtoje eilutėje „Mokesčio permokos suma“ įrašoma deklaracijos užpildymo dieną susidariusi mokesčio permokos suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius), įskaitant ir kalendorinius metus iki 2007 m. sausio 1 dienos. Jeigu pildoma patikslinta deklaracija, tai ketvirta eilutė įrašoma pagal šių taisyklių 79 punktą,

74.4.6. lentelės penktoje eilutėje „Mokesčio nepriemokos suma“ įrašoma deklaracijos užpildymo dieną susidariusios mokesčio nepriemokos suma už visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius), įskaitant ir kalendorinius metus iki 2007 m. sausio 1 dienos. Jeigu pildoma patikslinta deklaracija, tai penkta eilutė įrašoma pagal šių taisyklių 79 punktą,

74.4.7. lentelės šeštoje eilutėje „Priskaičiuota delspinigių suma“ įrašoma deklaracijos užpildymo dieną bendra priskaičiuota nesumokėtų delspinigių suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius), įskaitant ir kalendorinius metus iki 2007 m. sausio 1 dienos,

74.4.8. lentelės septintoje eilutėje „Mokėti iš viso“ įrašoma galutinė privaloma mokėti suma, kuri apskaičiuojama iš mokėtinos žemės mokesčio sumos (deklaracijos Mokėtino žemės mokesčio apskaičiavimo lentelės 3 eil.) atėmus mokesčio permokos sumą (4 eil.) ir pridėjus susidariusią mokesčio nepriemokos sumą (5 eil.) bei priskaičiuotą delspinigių sumą (6 eil.);

74.5. deklaracijos lentelėje „Informacija mokesčio mokėtojui, užpildant mokėjimo dokumentą“ užpildoma informacija, reikalinga mokesčio mokėtojui (fiziniam asmeniui) pildant mokėjimo dokumentą:

74.5.1. kai mokesčių mokėtojas moka kalendorinių metų žemės mokestį ir/ar ankstesnių kalendorinių metų žemės mokesčio nepriemokas bei delspinigius, tai pildomame mokėjimo dokumente turi įrašyti 3010 įmokos kodą,

74.5.2. kai mokesčių mokėtojas moka kalendorinių metų žemės mokestį ir/ar ankstesnių kalendorinių metų žemės mokesčio nepriemoką, tai pildomame mokėjimo dokumente turi įrašyti 3011 įmokos kodą,

74.5.3. kai mokesčių mokėtojas moka tik delspinigius, tai pildomame mokėjimo dokumente turi įrašyti 3013 įmokos kodą,

74.5.4. jeigu mokesčių mokėtojas, tuo pačiu metu turintis prievolę mokėti žemės mokestį, susidariusias žemės mokesčio nepriemokas ir delspinigius, nori juos mokėti atskirai, tai jis pildomuose mokėjimo dokumentuose turi įrašyti įmokos kodą (nurodytų šių taisyklių 74.5.2–74.5.3 punktuose), kuris atitiktų sumokamos įmokos rūšį,

74.5.5. įmokos pavadinimas – įrašomas „žemės mokestis“,

74.5.6. mokėtojas – įrašomas žemės mokesčio mokėtojo vardas, pavardė,

74.5.7. gavėjas – pagal šių taisyklių 19 punktą administruojančios žemės mokestį AVMI, į kurios surenkamąją sąskaitą turi būti sumokėtas (pervestas) mokestis, pavadinimas,

74.5.8. mokėtojo adresas – nurodomas mokesčių mokėtojo (fizinio asmens) gyvenamosios vietos adresas,

74.5.9. gavėjo sąskaita – AVMI biudžeto pajamų surenkamosios sąskaitos, į kurią turi būti

sumokėtas (pervestas) mokestis, numeris,

74.5.10. mokėtojo kodas – žemės mokesčio mokėtojo identifikacinis numeris (asmens kodas arba kodas),

74.5.11. banko pavadinimas – banko, kuriame yra AVMI biudžeto pajamų surenkamoji sąskaita (į kurią turi būti pervesta mokesčio suma), pavadinimas,

74.5.12. mokesčio suma – suma, kurią mokesčių mokėtojas turi sumokėti;

74.6. mokesčių mokėtojas, juridinis asmuo, turi įrašyti įmokos kodą iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. V-57/1B-160 (Žin., 2003, Nr. [23-982](#)) patvirtinto Mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, savivaldybių biudžetus bei valstybės pinigų fondus kodų sąrašo, kuris skelbiamas ir VMI prie FM interneto svetainėje adresu: www.vmi.lt;

74.7. deklaracijos lapo apačioje turi būti nurodyta AVMI teritorinio skyriaus specialisto (vedančio to mokesčių mokėtojo žemės mokesčio apskaitą), į kurį mokesčių mokėtojas gali kreiptis dėl iškilusių nepriemokos ir delspinigių klausimų, bei AVMI specialisto (suformavusio to mokesčių mokėtojo deklaraciją), į kurį gali kreiptis mokesčių mokėtojas dėl kitų klausimų, vardai, pavardės, telefono numeriai, elektroninio pašto adresai.

VIII. DEKLARACIJOS TIKSLINIMAS

75. Deklaracija gali būti tikslinama penkerius praėjusius kalendorinius metus, pradedant skaičiuoti nuo kalendorinių, buvusių prieš tuos kalendorinius metus, kuriais deklaracija tikslinama.

76. Iki 2007 m. sausio 1 dienos suformuotų kalendorinių metų (mokestinių laikotarpių) deklaracijos turi būti tikslinamos pagal tais kalendoriniais metais galiojusią tvarką (VMI prie FM viršininko 2003 m. rugsėjo 30 d. įsakymas Nr. V-266 „Dėl žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo“) bei taikant tais kalendoriniais metais galiojusias žemės mokesčio lengvatas. Duomenys tikslinami senos formos deklaracijoje (FR0034 forma). Prievolės už ankstesnius kalendorinius metus taip pat formuojamos pagal tuo metu galiojusią žemės mokesčio administravimo tvarką. Kai tikslinamos kelerių kalendorinių metų deklaracijos, tai mokėtojui siunčiamos kelerių kalendorinių metų patikslintos deklaracijos.

77. Žemės mokesčio mokėtojas, norėdamas patikslinti ankstesnių kalendorinių metų (iki 2007 m. sausio 1 d.) duomenis dėl žemės mokesčio perskaičiavimo, gali kreiptis į gyvenamosios vietos (buveinės) AVMI ar į žemės sklypo buvimo vietos AVMI. Jeigu kreipiasi į gyvenamosios vietos (buveinės) AVMI, tai ji jo prašymą perduoda į žemės sklypo buvimo vietos AVMI.

Žemės sklypo buvimo vietos AVMI, suformuoja patikslintą senos formos deklaraciją (FR0034 forma) bei, gavusi duomenis apie mokesčio permokas ar nepriemokas bei delspinigius iš gyvenamosios vietos AVMI, apskaičiuoja mokėtiną žemės mokesčio sumą. Patikslinta deklaracija išsiunčiama, nurodant, kad mokestis turi būti sumokėtas į tos AVMI biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, kuri administruoja žemės mokestį pagal šių taisyklių 19 punktą.

78. Nuo 2007 m. ir vėlesnių kalendorinių metų (mokestinių laikotarpių) deklaracijos (KIT703 forma) turi būti tikslinamos pagal šias taisykles.

79. Tikslinant kelių kalendorinių metų duomenis, kiekvieniems kalendoriniams metams suformuojamos patikslintos deklaracijos. Kai formuojamos tik patikslintos deklaracijos, tai deklaracijos 4–7 eilutės (mokesčio permokos suma, mokesčio nepriemokos suma, priskaičiuota delspinigių suma, priskaičiuota mokėti iš viso suma) yra pildomos tik formuojant paskutinių kalendorinių metų patikslintą deklaraciją. Tuo atveju, kai yra formuojamos ne tik patikslintos deklaracijos, bet ir kalendorinių metų pirminė deklaracija, tai deklaracijos 4–7 eilutės pildomos tik pirminėje kalendorinių metų deklaracijoje. Skaičiuojant permoką ar nepriemoką yra įvertinama patikslinta deklaracija. Pildant patikslintos deklaracijos 4–5 eilutes, yra atimamos patikslintos deklaracijos mokėtina suma.

Mokesčių mokėtojui yra siunčiamos visos suformuotos atitinkamų kalendorinių metų patikslintos deklaracijos.

80. Kai iki nacionalinės valiutos pakeitimo suformuotos deklaracijos tikslinamos jau po jos pakeitimo, tai duomenys po nacionalinės valiutos pakeitimo suformuotose patikslintose deklaracijose nurodomi pasikeitusia valiuta.

81. Mokesčių mokėtojo deklaraciją tikslina AVMI, kai:

81.1. duomenys neteisingai įrašyti dėl AVMI klaidos;

81.2. savivaldybių taryba pateikia AVMI patikslintą ar priimtą naują sprendimą dėl lengvatos taikymo (atleidimo nuo žemės mokesčio ar jo sumažinimo) jau po deklaracijos suformavimo ar išsiuntimo mokesčių mokėtojui;

81.3. Registrų centras pateikia patikslintus NTR duomenis apie mokesčių mokėtojo privačios nuosavybės teise turimų sklypų plotus, neapmokestinamos žemės plotus (bendro naudojimo kelius ir kt.) ar kitus duomenis;

81.4. AVMI nustato neteisingai įrašytus duomenis NTR ir apie tai informuoja Registrų centrą, kuris patikslina duomenis ir juos pateikia VMI prie FM;

81.5. mokesčių mokėtojas pats kreipiasi į AVMI ir praneša (telefonu, el. paštu ar tradiciniu paštu) arba pateikia juridinę galią turinčius dokumentus apie tai, kad deklaracijoje įrašyti netikslūs duomenys, tai AVMI darbuotojai turi išsiaiškinti netikslių duomenų įrašymo deklaracijoje priežastį ir atitinkamai patikslinti;

81.6. kai duomenys neteisingi dėl mokesčių mokėtojo NTR neįregistruotų duomenų, tai deklaracija patikslinama tada, kai mokesčių mokėtojas juos įregistruoja ir NTR pateikia patikslintus duomenis.

IX. DEKLARACIJŲ ĮTEIKIMAS MOKESČIŲ MOKĖTOJAMS

82. Deklaracijos suformuojamos ir tvirtinamos iki kalendorinių metų rugsėjo 20 dienos, tačiau spausdinamos ir mokesčių mokėtojams siunčiamos centralizuotai per VMI prie FM Deklaracijų tvarkymo skyrių (toliau – DTS). Centralizuotai siunčiamos kalendorinių metų pirminės deklaracijos. Kai dėl neteisingai importuotų ar kitų priežasčių yra tikslinamas didelis skaičius deklaracijų, tai jos taip pat turi būti siunčiamos centralizuotai.

83. Siunčiant deklaracijas centralizuotai atliekami tokie veiksmai:

83.1. kalendorinių metų rugsėjo 20 d. AVMI suformuojamos ir patvirtinamos deklaracijos (jau galutinai peržiūrėtos, patikslintos ir parengtos siųsti) visiems žemės mokesčio mokėtojams;

83.2. kalendorinių metų rugsėjo 20 d. VMI prie FM DTS žemės mokesčio mokėtojų deklaracijų duomenų išrašus iki kalendorinių metų rugsėjo 25 d. perduoda centralizuotas deklaracijų išsiuntimo paslaugas teikiančiam subjektui, kuris deklaracijų duomenų išrašus turi išspausdinti, sudėti į vokus ir iki rugsėjo 30 d. perduoti paštu;

83.3. dėl adresato neradimo sugrįžusias atgal deklaracijas DTS užregistruoja ir informuoja AVMI, kurios toliau ieško nerasto mokesčių mokėtojo, patikslina jo adresą, suformuoja patikslintą deklaraciją ir ją išsiunčia mokesčių mokėtojui. Kai AVMI teritorinio skyriaus darbuotojai neranda adresato, tai deklaracija perduodama AVMI Nepriemokų išieškojimo skyriui tolesnei paieškai atlikti.

84. VMI prie FM Elektroninio deklaravimo sistemos (toliau – EDS) vartotojams informacija apie deklaracijoje apskaičiuotas mokėti žemės mokesčio sumas bus pateikta ir VMI prie FM EDS tinklalapyje.

85. Informaciją apie deklaracijoje apskaičiuotas mokėti mokesčio sumas mokesčių mokėtojas taip pat gali gauti paskambinęs telefonu į Valstybinės mokesčių inspekcijos konsultavimo telefonu padalinį. Informacija telefonu teikiama tik tada, jei paklausėjas identifikuojamas pagal privalomus ir papildomus klausimus, suformuluotus VMI prie FM tvarkomuose registruose sukauptų duomenų pagrindu.

86. Patikslintas 2007 m. ir vėlesnių metų deklaracijas suformuoja, patvirtina, spausdina ir siunčia mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos (buveinės) AVMI bei šių taisyklių 20.2 punkte nustatytu atveju sklypo buvimo vietos AVMI.

87. Mokesčių mokėtojui, kalendoriniais metais pakeitusiam gyvenamąją vietą (buveinės

adresa), deklaraciją formuoja šių taisyklių 19.2 punkte nurodyta AVMI. Nenustatytų mokesčių mokėtojų ieško sklypo buvimo vietos AVMI, o kai jų gyvenamoji vieta (buveinė) nustatoma, tai deklaracijas jiems formuoja šių taisyklių 20.1 ir 20.2 punktuose nurodytos AVMI.

88. Deklaracija mirusiam mokesčių mokėtojui neformuojama. Jeigu deklaracija išsiųsta po mokesčių mokėtojo mirties, tai ji anuluojama. Tokiais atvejais deklaracija formuojama palikimą priėmusiam įpėdiniui.

X. ŽEMĖS MOKESČIO IŠIEŠKOJIMAS IR PERMOKŲ GRAŽINIMAS

89. Laiku nesumokėtos žemės mokesčio sumos ir apskaičiuoti delspinigiai išieškomi MAĮ nustatyta tvarka.

Mokestinės nepriemokos išieškojimą vykdo ta AVMI, kuri pagal šių taisyklių 19 ir 20 punktus administruoja žemės mokesčių mokėtojus.

Delspinigiai mokesčių mokėtojams skaičiuojami MAĮ nustatyta tvarka. Esant MAĮ nurodytiems pagrindams, mokesčių mokėtojai nuo delspinigių gali būti atleidžiami Atleidimo nuo baudų ir delspinigių taisyklių, patvirtintų 2004 m. liepos 26 d. VMI prie FM viršininko įsakymu Nr. VA-144 (Žin., 2004, Nr. 18-4408; 2006, Nr. [28-973](#)), nustatyta tvarka.

Pagal šiame punkte minėtas taisykles mokesčių mokėtojas nuo delspinigių gali būti atleidžiamas mokesčių administratoriaus iniciatyva (be mokesčių mokėtojo sutikimo), kai mokesčių administratorius pats turi pakankamai duomenų ir įrodymų, kad mokesčių mokėtojas nėra kaltas.

Mokesčių mokėtojas, gavęs patikslintą deklaraciją, atsiųstą po kalendorinių metų lapkričio 1 dienos, žemės mokestį turi sumokėti nedelsiant.

90. Kai žemės mokestis apskaičiuojamas pagal patikslintas deklaracijas ir nustatoma, kad mokesčių mokėtojui:

90.1. neturėjo būti apskaičiuotas mokėti žemės mokestis ar turėjo būti mažesnė mokesčio suma, nei apskaičiuota pirminėje deklaracijoje, tai apskaičiuoti delspinigiai už laikotarpį nuo kitos dienos, kai suėjo žemės mokesčio sumokėjimo terminas, iki naujos patikslintos deklaracijos išsiuntimo perskaičiuojami;

90.2. mokestinė prievolė turėjo būti didesnė nei apskaičiuotoji pirminėje deklaracijoje, tai mokesčių mokėtojas nuo padidėjusios mokesčio dalies skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių už laikotarpį nuo kitos dienos, kai suėjo žemės mokesčio sumokėjimo terminas, iki naujos patikslintos deklaracijos išsiuntimo, esant MAĮ nustatytiems pagrindams, gali būti atleidžiamas, vadovaujantis 2004 m. liepos 26 d. VMI prie FM viršininko įsakymu Nr. VA-144 patvirtintomis taisyklėmis.

91. Žemės mokesčio nepriemokų išieškojimas iš asmenų, išvykusių gyventi į užsienį, vykdomas remiantis 2003 m. spalio 16 d. Lietuvos Respublikos pagalbos Europos Sąjungos valstybių narių institucijoms išieškant reikalaujamas skolas, susijusias su rinkliavomis, muitais, mokesčiais ir kitomis pinigų sumomis, teikimo ir naudojimosi kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijų teikiama pagalba išieškant minėtas pinigų sumas įstatymu Nr. IX-1781 (Žin., 2003, Nr. 104-4650) bei tarptautinėmis sutartimis dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo.

92. Paveldėjimo atveju, kai žemės savininkas miršta kalendorinių metų antrame pusmetyje, tai mokesčių administratorius, vadovaudamasis Civilinio kodekso 5.63 straipsnio nuostatomis, per 3 mėnesius nuo palikimo atsiradimo dienos turi pareikšti savo reikalavimus dėl nesumokėto žemės mokesčio palikimą priėmusiems įpėdiniams, testamentu vykdytojui, palikimo administratoriui arba pateikti teisme ieškinį dėl paveldimo turto.

93. Sumokėtos per didelės žemės mokesčio sumos gražinamos MAĮ nustatyta tvarka.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

94. Žemės mokesčio įmokos įskaitomos į savivaldybių, kurių teritorijose yra mokesčių mokėtojo žemės sklypai, biudžetą.

95. Šiomis taisyklėmis turi vadovautis AVMI ir AVMI teritorinių skyrių darbuotojai bei

kontroliuoti, kad jų laikytųsi ir žemės mokesčio mokėtojai.

96. Asmenys, pažeidę šių taisyklių nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Vardas, pavardė (pavadinimas)
Adresas
Gyvenamosios vietos (buveinės) savivaldybės kodas

apskritis
valstybinės mokesčių inspekcijos
skyrius

ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMO DEKLARACIJA

Pildymo data:

Apskaičiavimo tipas: patikslinta

*Mokestinis laikotarpis: 200_ m.
Asmens kodas arba identifikacinis
numeris (kodas)*

Eil. Nr.	Mokėtino žemės mokesčio apskaičiavimas	
1	Apmokestinamų žemės sklypų plotas (ha) (6 stulp. suma)	
2	Apmokestinamų žemės sklypų vertė (7 stulp. suma)	
3	Mokėtina žemės mokesčio suma (14 stulp. suma)	
		Suma
4	Mokesčio permokos suma	
5	Mokesčio nepriemokos suma	
6	Priskaičiuota delspinigių suma	
7	Mokėti iš viso (3-4+5+6)	

Informacija mokesčiu mokėtojui (fiziniam asmeniui), užpildančiam mokėjimo dokumentą:

1	Įmokos kodas, kai mokamas žemės mokestis ir/arba nepriemoka	3011
2	Įmokos kodas, kai mokami tik žemės mokesčio delspinigiai	3013
3	Įmokos kodas, kai mokami žemės mokestis ir delspinigiai kartu	3010
4	Įmokos pavadinimas	žemės mokestis
5	Mokėtojas	
6	Gavėjas	
7	Mokėtojo adresas	
8	Gavėjo sąskaita	
9	Mokėtojo kodas	
10	Gavėjo banko kodas	
11	Mokesčio suma	

1. Žemės mokesti sumokėti iki lapkričio 1 d.

2. Laiku nesumokėjus mokesčio, už kiekvieną pavėluotą dieną skaičiuojami delspinigiai

3. Dėl nepriemokos ir delspinigių klausimų prašome kreiptis į AVMI specialistą tel. _____

4. Dėl kitų klausimų prašome kreiptis į AVMI specialistą tel. _____
